

Vážení členové ČSOT, vážení čtenáři časopisu Acta,

dovolte mi, abych Vás pozdravil v roce 2009 a oslovil jednak jako odstupující předseda společnosti a jednak jako nový vedoucí redaktor časopisu. Pokud bych se měl ohlédnout za uplynulým volebním obdobím a zhodnotit ho, odvíjelo se vesměs stálým jednáním s pojišťovnou a ministerstvem zdravotnictví a gradovalo zejména v posledním období roku otázkou tvorby „balíčku“ pro úhradu endoprotetiky kyčle a kolena a otázkou změny systému postgraduálního vzdělávání v oboru. Postup jednání u obou problematik jste mohli sledovat v pravidelně uveřejňovaných zápisech ze schůzí výboru jednak v časopisu a jednak na webových stránkách společnosti. Otázky sjednání balíčkových cen nebyly ještě ke konci roku definitivně uzavřeny. Názory na výsledek jsou různé, nicméně došlo k určitému vyrovnání nabízených úhrad ze strany ZP pro všechna zdravotnická zařízení. Pochopitelně, ne všichni budou spokojeni. Zejména ale pro velká zařízení by měl tento způsob úhrady přinést podstatné zlepšení ve srovnání s minulým stavem.

K zásadní změně došlo koncem roku i v našem časopisu. Na předposlední schůzi výboru společnosti požádal profesor Čech o uvolnění z funkce vedoucího redaktora ke dni 31. 12. 2008. Výbor jeho žádost přijal a konstatoval, že profesor Čech ve funkci vedoucího redaktora pozdvihl časopis z hlediska formální úrovně i odborné a vědecké stránky tak, že se časopis zařadil po bok nejprestižnějších světových periodik, o čemž svědčí zejména jeho zařazení do databáze WoS SCIE (Thomson-Reuters). Zde jej může kdokoli nalézt, a to již dříve než rok – stačí do cizojazyčného vyhledávače, např. Google, zadat heslo Journal Search – Science – Thomson Reuters, otevřít tuto stránku a zadat klíčové slovo, např. „cechoslovaca“. Přesto je tento nesporný fakt některými členy společnosti stále zpochybňován.

Journal Search – Science – Thomson reuters

Journal Search

Search Terms: CECOSLOVACA

Total journals found: 1

The following title(s) matched your request:

Journals 1-1 (of 1)

FORMAT FOR PRINT

ACTA CHIRURGIAE ORTHOPAEDICAE ET TRAUMATOLOGIAE CECOSLOVACA

Bimonthly

ISSN: 0001-5415

GALEN SRO, NA BELIDLE 34, PRAGUE 5, CZECH REPUBLIC, 150 00

Coverage

Science Citation Index Expanded

Journals 1-1 (of 1)

FORMAT FOR PRINT

© 2009 Thomson Reuters

Výbor poděkoval profesorovi Čechovi za jeho zásluhy o časopis a uvítal, že zůstává jako člen výkonné redakční rady a redaktor emeritus aktivním spolupracovníkem redakce. Z pléna výboru společnosti poté vzešel návrh na jmenování nového redaktora a tento návrh byl jednomyslně všemi přítomnými členy schválen. Výbor tak doporučil, v duchu litery stanov, abych byl jmenován novým vedoucím redaktorem Act od 1. 1. 2009. Chtěl bych touto cestou poděkovat výboru ČSOT za projevenou důvěru a ujistit Vás, že tuto roli vnímám jako velký závazek a zodpovědnost. Věřím, že moje dlouholetá zkušenost vědeckého sekretáře časopisu – od roku 1991, a podpora výboru společnosti i redakční rady časopisu, mi umožní tuto významnou funkci vykonávat tak, aby se úroveň časopisu nadále zvyšovala.

Rád bych Vás, vážení čtenáři, seznámil se stávající situací a plánovanými změnami v Actech. V současnosti jsou Acta zařazena do 5 vědeckých databází (Index Medicus a Medline, Excerpta Medica (EMBASE), Web of Science, Journal Citation Report a Scopus. To hraje významnou roli ve využití publikovaných článků při podpoře výzkumu.

Rada pro výzkum a vývoj MŠMT pro účely hodnocení výsledků výzkumu definovala v roce 2008 skupinu časopisů druhu Jimp (tzv. impaktované časopisy). V jejím rámci se hodnotí články publikované v časopisech, které jsou zařazeny do databáze Web of Science a kterým je dle Journal Citation Report stanoven parametr IF za rok 2007. Databáze Web of Science (WoS) je produktem Thomson – Reuters. Zahrnuje mj. přístup do informačních zdrojů SCIE, Journal Citation Reports a Current Contents Connect. Web of Science (WoS) je nejvýznamnějším světovým informačním zdrojem v oblasti výzkumu a vývoje.

Kromě toho byl vydán Radou pro výzkum MŠMT ještě seznam vědeckých neimpaktovaných časopisů (Jneimp), kam byla zařazena i Acta, a časopisy z této skupiny, resp. články v nich uveřejněné, je možné rovněž využít v hodnocení výsledků výzkumu.

Pro rok 2009 dochází ke změně a MŠMT podpoří citační informační zdroj – databázi SCOPUS. Na základě výsledků 234. zasedání Rady pro výzkum a vývoj dne 20. června 2008 bylo rozhodnuto, že pro Hodnocení výsledků výzkumu a vývoje 2008 (dále jen „Hodnocení 2008“) budou použity databáze SCOPUS a ERIH.

Odůvodnění:

Při výběru databází byla stanovena 3 kritéria: (1) databáze obsahuje dostatečně velký počet časopisů, (2) databáze musí mít jasně definovány selektivní znaky pro zařazení časopisu do databáze, a (3) databáze musí být veřejně přístupná.

Z těchto důvodů byly pro hodnocení výsledků zvoleny dvě databáze:

- SCOPUS (<http://www.scopus.com/scopus/home.url>) – mezioborová databáze, jsou stanovena kritéria pro zařazení časopisů do databáze,
- ERIH (<http://www.esf.org/research-areas/humanities/research-infrastructures-including-erih.html>) – mezioborová databáze s větším zaměřením na společenské a humanitní vědy, jsou stanovena kritéria pro zařazení časopisů do databáze.

Databáze SCOPUS je největší citační a abstraktová multioborová databáze vědecké literatury a webových zdrojů od producenta Elsevier. Poskytuje přístup k informacím o článcích z 16 tisíc vybraných recenzovaných časopisů od více než 4 tisíc vydavatelů celého světa se zaměřením na evropskou produkci, z oblasti lékařských, technických, přírodních a společenských věd. V současné době obsahuje 36 milionů záznamů.

Pokud jde o hodnocení prací uveřejněných v Actech v rámci Hodnocení výzkumu a vývoje ze strany MŠMT, jsou Acta prozatím zařazena ještě ve skupině Jneimp, avšak díky databázi SCOPUS jsou v roce 2009 hodnocena podstatně výše než jiné časopisy, které ve Scopusu nejsou. Paradoxně, bodová hodnota článků z Act pro účely hodnocení tak může být vyšší než při publikaci v časopisu s malým IF.

Redakce Act má za úkol informovat Radu pro vědu a výzkum MŠMT o současném stavu tak, aby Acta mohla být přerazena od roku 2010 do skupiny časopisů se známým IF.

Stále existují v ortopedické veřejnosti, včetně funkcionářů společnosti, nejasnosti kolem Act a jejich IF. Proto je třeba uvést určité publikované misinterpretace na pravou míru. Podmínkou zařazení časopisu do Web of Science, SCIE, a tím získání IF, je splnění přísných formálních kritérií kladených na vědecký časopis (struktura, recenzování prací, přítomnost anglického abstraktu, včasnost a periodicitu vycházení, historie) s doložením nejméně dvouleté stability a přihlášení časopisu do řízení. Acta byla přihlášena a zasílána od roku 2005. Pokud agentura (Thomson – Reuters) uzná, že časopis tato kritéria splňuje, zařadí jej na tzv. Master Journal List a pravidelně ho dále sleduje. Na tento seznam se Acta dostala v roce 2006. Pokud projde časopis výběrovým řízením, je posléze zařazen do databáze SCIE (Acta od čísla 1/2007) a je zahájen proces výpočtu IF. Ten trvá de facto 3 roky a teprve 4. rok na jaře je hodnota IF zveřejněna na stránkách JCR (Journal Citation Report).

Pro příklad uvádím způsob výpočtu IF:

Impakt faktor se vypočítá velmi jednoduše na základě citovanosti v průběhu tří let. Například citační faktor časopisu pro rok 2009 se vypočítá následovně podle vzorce:

• A = kolikrát byly články z daného časopisu, publikované v letech 2007–2008, citovány jinými v databázi sledovanými časopisy, které vyšly v roce 2009

• B = kolik v časopisu vyšlo v období 2007–2008 článků celkem

• pro rok 2009 je impakt faktor daného časopisu $IF = A/B$

• Toto číslo (hodnota IF) pro rok 2009 bude publikováno v JCR na jaře roku 2010

A to je přesně případ týkající se Act.

Odpověď na otázku impaktu Act tedy zní: Ano, Acta jsou zařazena mezi vybrané časopisy databáze WoS SCIE, tedy mezi impaktované časopisy, a to od čísla 1/2007. Protože proces výpočtu IF u nově zařazeného časopisu trvá plně 3 roky, bude výše IF pro rok 2009 známa počátkem 4. roku od zařazení, tedy nejspíše na jaře 2010. To znamená, že všechny publikace uveřejněné v roce 2009 již budou mít známou hodnotu IF.

Pro zajímavost, v České republice vychází 23 vědeckých časopisů s IF. Nejvyšší hodnotu IF – 2,064 má časopis *Preslia České botanické společnosti*. Z časopisů zabývajících se klinickou medicínou má IF pouze *Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie*, a to 0,057 za rok 2007.

Protože význam zařazení do jednotlivých databází má vliv na hodnocení časopisu z hlediska jeho vědecké úrovně, zejména při posuzování vědecké hodnoty článků publikovaných v rámci výzkumných úkolů a záměrů, dovoluji si vás v příštím čísle podrobněji seznámit s touto problematikou.

Zařazení časopisu do SCIE a zveřejnění této informace zcela zákonitě probudily autorskou aktivitu ortopedické obce u nás, ale i v zahraničí. Zejména od druhé poloviny roku 2008 jsme zaznamenali skutečný nápor v zasílání rukopisů k uveřejnění. Administrativní zpracování přijatých prací je náročné a pracujeme s nakladatelem na jeho zefektivnění a urychlení. Nicméně, mnoho nabízených prací má řadu formálních chyb, které nerespektují požadavky časopisu Acta a pokyny pro autory. Takové práce budou zasílány zpět autorovi již před recenzním řízením s požadavkem na úpravu. Některé práce s tématickým hraničním obsahem budou odmítnuty podle uvážení výkonné redakční rady. Recenzní řízení a doba do přijetí, resp. uveřejnění prací se prodlužuje a bude prodlužovat. Na tento fakt si budeme muset zvyknout, podobně probíhá tento proces i v zahraničních renomovaných periodikách. V minulém roce došlo k rozšíření rozsahu stránek Act o 8 stran a redakce bude uvažovat o dalším rozšíření, které by mohlo pomoci problém přebytku prací řešit. Zvýšení frekvence vycházení časopisu zatím není možné z finančních důvodů. Jednou z možností, jak regulovat zvýšenou nabídku prací, je zvýšení kvality recenzního řízení.

V průběhu roku 2009 chystá redakce několik významných změn. První z nich se již projevila, a to restrukturalizace redakční rady tak, aby byla zvládnuta větší nabídka prací. Byla upravena dvojazyčná tiráž. Dalšími kroky budou zjednodušení pokynů pro autory, včetně normy pro seznam citovaných prací a tím i zjednodušení zasílání prací. Podstatné bude rovněž zjednodušení recenzního řízení a jeho převod na elektronickou formu. Zasílání prací „on line“, tak jak je známe z renomovaných zahraničních periodik, je otázkou zatím finančně příliš náročnou, zejména v oblasti fungování takového zaslacího interaktivního serveru a příslušného softwaru.

Vážení čtenáři Act, na závěr bych rád poděkoval všem přispěvatelům, všem ochotným a spolehlivým recenzentům a všem aktivním členům redakční rady za dobrou spolupráci a zejména bych vyzdvihl účast všech sponzorů a inzerentů, bez jejichž příspěvků by Acta nemohla vůbec fungovat. Doufám, že i pro ně je alespoň drobným zadostiučiněním, že Acta se stávají odborným časopisem s mezinárodním renomé, po boku nejvýznamnějších světových periodik zařazených v SCIE.

Váš
Martin Krbec
vedoucí redaktor